

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
proxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Appendix, De Horis Canonicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

A P P E N D I X

De Horis Canonicis.

1. Clericus incipit obligari ad Horas Canonicas à puncto temporis, quo Subdiaconatum suscepit, non ante, & quidem ad Horas respondententes illi horæ, quæ ordinatur, ex consuetudine, & præcepto Ecclesiæ. Qui autem habet beneficium Ecclesiasticum obligatur etiam titulo justitiæ, adeo ut ad restitutionem teneatur juxta proportionem Officii prætermitti, & in Confessione explicare, se beneficium habere, si id Confessarius ignoret. Patet ista obligatio ex Concil. Lateran. sub Leone X. & Bulla Pii V. apud Dianam.

2. Ad Horas non tenentur Novitii, Conversi, Religiosi aliqui ad Chorum non destinati, ut sunt Militares, Hospitalarii &c. Moniales vero obligantur; has tamen, si officium tantum semel iterumque omittant, mortalis peccati damnare non audeat Cajet. Armilla, Medina, Lessius in Posthumis, Diana de Horis Can. tr. 12. r. 17.

Idem etiam dicendum de Religiosis professis qui nondum sacris sunt initiati. docent non pauci, & aliqui, eos ad Horas ex præcepto non obligari, quos adducit Moya in parte postrema, ad tractatum de Religione disp. 1. quest. 6. Sed ipse in hoc multò rigidior, contrariam sententiam sustinet, & multis argumentis fusè probat.

3. Habentes onus Horarum peccant mortaliter, si notabilem earum partem sine justa causa

366 Pars 3. tract. 4. cap 4. De Horis Canonicis.
omittant. Non censetur pars notabilis, aut
gravè peccatum, si quis omittat unum Psal-
mum, lectionem, aut aliam partem his aequi-
valentem, v. g. tertiam partem parvæ horæ
Docet autem *Palao l. 1. p. 5.* partem notabilem
esse in Matutino, quod est æquale uni parvæ
Horæ. Sanchez in sum, *Tom. 1. lib. 1. c. 18.*
num. 8. censet tres lectiones cum responforiis, in
feriali officio, esse materiam parvam, id est,
non sufficientem ad peccatum mortale.

¶ 4. Causa per se excusans à recitatione Horarū
est infirmitas gravis, v. g. dolor capitis aut oculo-
rum, languor virium notabilis, aut qualibet fe-
bris, si sit assidua: nam tertianam, aut quartanam
non excusaro pro illis diebus, in quibus hominem
omnino liberum, & viribus non multum debi-
litate relinquit, putat *Bonac. d. 1. q. 6. n. 1. Novar.*
Laym. &c.

5. Excusat etiam carentia Breviarii, nisi ta-
men scias totum officium, vel aliquas horas in-
tegras de memoria recitare. Dixi, integras,
quia etsi scias varios officii Psalmos probabile est
ad hos recitandos non obligari. Quia psalmi,
non sunt horæ, aut officium Canonicum: *Escob.*
Mald. Io. Sancius, Garfias &c. hic apud Dianam.

6. Inter hæreticos justum aliquando impedi-
mentum est metus proditoris, Item, gravis aut
repentina occupatio, vel opera Charitatis ma-
joris momenti, quam horæ, quæ sine scandalo,
vel gravi incommodo tuo, vel alterius omitti
non possunt. Quo modo etsi Concionatores,
vel Confessarii aliquando excusari possunt, id-
que ex benigna Ecclesiæ intentione, ut docet
Sylvester, & Laym. teneri tamen anticipare, si
possint, v. g. si mane prævideant se totâ die Con-
fessionibus occupandos, quæ differri non pos-
sint.

sunt, hic in fine magis patebit.

7. Denique excusat dispensatio, quam solus Pontifex potest concedere sine causa, cum causa sufficienti id potest pro suis Episcopis.

8. Unum officium pro alio recitare, extra solemniora Festa per annum, non est mortale, nisi illud quod omittis valdè multum excedat, vel nisi communiter dictâ mutatione utaris. Quod si contingat in aliquibus horis te errasse legendo v. g. de feria, quando erat de festo, vel contra, non teneris lectas repetere, neque debes in eodem officio pergere, sed in horis eodie currentibus procedendum est. Præstat enim in parte, quam in toto officio errare. *Lessius, Lugo & alii.*

9. De substantia præcepti est pronuntiatio vocalis exterior: ad quam requirit *Suar. & Reginal.* ut saltem quis seipsum audire possit, cum solus legit: sed probabile est pronuntiationem tam expressam non requiri, cum Ecclesia eam nusquam præcipiat, uti docet *Azor, Bonac. Diana &c.*

10. Continuatio lectionis Horarum ita requiritur, ut interruptio unius horæ notabili tempore sine causa facta sit veniale: cum iusta causa nullum est peccatum. Singuli enim Psalmi sensum habent perfectum & completum, *Lessius, Layman, &c.* Nocturnum unum ab alio per duas horas separare quavis ex causa licitum videtur, imò antiquitus dividi solebant, *Bonac. Escob. Fil. &c.* Matutinum à laudibus integrâ nocte dividere, nullum omninò peccatum est. *Escob. Fil. Sanch. Diana p. 5. tr. 14. r. 48.*

11. Tempus à jure, aut consuetudine præfixum non obtinuit, ut Matutinum & Laudes diei sequentis vesperti horâ quartâ, aut etiam

368 Pars 3. tract. 4. cap. 4. De Horis Canonicis.
tertiâ licitè recitentur. *Bonac. & plures alii.* Et
hyeme mediâ horâ ante solis occasum dici posse
citra privilegium extra dubium esse docet *Fil-*
lincius, alique.

12. Veniale est Matutinum sine ulla causa ad
vesperum differre, vel ante prandium Vesperas,
& Completorium absolvere. Quia hæc est
aliqua inordinata officii inversio. Quod si Mis-
sionarium iter, aut alios alia urgeat occasio,
licitum erit mane omnes horas absolvere usque
ad vespervas inclusivè.

13. Requiritur etiam devotio, sive attentio
interna, saltem virtualis & confusa, sive ad
sola verba, quam sufficere docet *Cajetanus*, &
consentit *Lessius*, modo adsit animus orandi, &
vacandi Deo. Nimis autem laxa videtur opi-
nio *Navarri*, & *Sylvestri*, quibus sufficit sine ul-
la attentione interna excludi omnem actionem
aliam cum qua attentio nequeat consistere, ut
scriptionem, studium, aut lectionem.

14. Qui voluntariè distractus in magna offi-
cii parte nullam omninò attentionem adhibuit,
mortaliter peccavit, & tenetur ex sententia
communi Horas sic lectas repetere, & fructus
illi officio respondentes non facit suos. Ratio,
quia qui tenetur ad officium ex præcepto, ad
orationem obligatur, lectio autem sine omni
attentione interna non est oratio. *Ita Navar.*
Suar. Regin. Bonac. alique communiter.

15. Si quis ob evagationem mentis dubitet,
an aliquid in officio omiserit, modo habeat
probabilem conjecturam, se id recitasse, quia
v. g. cœpit ab initio cum attentione legere,
præsumere potest, se satisfecisse. *Laiman. Bins-*
feld. &c.

QUÆRES, An Beneficarii teneantur semper
ratione

ratione Beneficii Horas Canonicas recitare ?

Respondeo, aliquando non teneri: Primò, non tenentur ante acceptam, possessionem beneficii: vel quando sine sua culpa nullos fructus percipiunt, nec postea percipient. Quia tales non habet beneficium completè, & quoad omnes illius effectus. Et ita cum aliis docet *Layman hic lib. 4. tract. 2. cap. 5. num. 3* Secundò, Probabile est idem dicendum de eo qui habet quidem possessionem beneficii, sed ex licentia aut dispensatione non residet, & interea fructus non percipit. Quia obligatio illa est propter sustentationem, quæ hic non est conjuncta cum beneficio; ita docet hic *Sanc. Trull. l. 1. c. 7. aliq.*

Tenentur tamen probabilius illi qui primo, aut etiam secundo anno fructus non percipiunt ex eo tantum titulo quod fructus assignentur fabricæ aut prædecessori defuncto pro funere &c. quia illi per hoc satisfaciunt fabricæ pro reliquâ vita quâ fructus accipient: & post mortem fruuntur eodem privilegio pro expensis funeris quod prædecessoribus præstiterunt; *Suarez, Reginaldus Bonacina, Layman hic cap. 5.* Negat tamen cum quibusdam *Cajetanus, & Lessius*; quia tales possint vel mori, vel resignare beneficium, & sic prædicto privilegio carere.

Quando in Missionibus periculosum videtur Breviarium circumferre, aut aliud impedimentum occurrit, à quibus peti possit dispensatio officium in Rosarium, aut alias preces commutandi, invenies supra p. 2. in facult. mission. num. 23.

Quando autem aliquis habens simplex beneficium propter omissionem Horarum tenetur ad restitutionem fructuum quos non fecit suos, datur praxis obtinendi condonationem recurrendo

Q 5

rende

370 Pars 3. tract. 4. cap 4. De Horis Canonicis.
rendo ad Pœnitentiarium Apostolicam, juxta
normam quam tradit Marcus Leone in praxi
Litter. Pœnit. pag. 522.

... QUÆRES postremò, An, & quando teneatur
prævenire Horas Canonicas, qui prævidet im-
pedimentum superventurum?

Negant ad præveniendum teneri communi-
ter Authores plurimi, qui citantur apud *Dianam*,
& *Moyam* in select. quæst. parte postrema ad
tract. 3. de pœnit. disp. 1. quæst. 7. inter quos est Ca-
nus, Ledesma, P. Henriquez dicens esse com-
munem, Thomas Sanchez, Lessius Vericelli,
Candidus, Turrecremata &c. Sed accuratius
hoc restringit *Moya*, qui cum distinctione sic res-
pondet: si impedimentum superventum sit à
morbo, neminem teneri Horas prævenire, quod
declarat excommuni praxi etiam timoratorum,
& mente Ecclesiæ circa infirmos. Infirmi-
tatem autem illam quæ excusat, determinat esse
quæ impedit quo minùs attentè fiat oratio; uti
& Sanchez quem citat in consil. lib. 7. cap. 2.
dub. 27. Additque tam quoad totum, tam quoad
partem non esse cum infirmo utendù tali rigore:
unde, inquit, rarò infirmi tenebuntur aliquid re-
citare. Si autem impedimentum superventurum
sit, non à morbo, sed à natura, vel ex eo quod
legitimo aliquo negatio erit aliquis impeditus
tempore ad Horam designato, tenetur illam an-
cvertere, seu postponere: ita *Moya* loco citato.

CAPUT V.

De Sacramento Pœnitentiæ.

DE hoc Sacramento pleraque tradidimus
supra tract. 2. & 3. ubi actum est de
Ab-